

Filosofie - smysl, úkol

Filosofie nemá pevný, obecně závazný „předmět“, a nemá ani nějakou rozhodující, specifickou metodu. V důsledku toho se nikdy nemůže stát vědou, i když si může výběrově osvojit některé z vědeckých metod, a navzdory tomu, že si může podobně jako nejnáročnější vědy uložit přísné normy a náročná kritéria. (Ale vždy to záleží na ní resp. na jejím „autorovi“, na filosofujícím mysliteli, co si vybere a co naopak odmítne nebo nechá stranou.) Také forma, jakou si filosof zvolí, je výlučně záležitostí jeho rozhodnutí a není obecně závazná; právě proto máme v dějinách mnoho příkladů různého „provozování“ filosofie: Sókratés nic nepsal, Platón v akademii pěstoval a pak i psal dialogy, a v těch psaných rozhodující myšlenky obvykle vkládal do úst Sókratovi, Aristotelés nejraději vykládal filosofii při procházení, ale dbal i na písemné záznamy. Někteří myslitelé psali jen nápady, poznámky, aforismy. Jsou dokonce někteří, co nepovažují za nutnost logickou prokomponovanost filosofického myšlení, ba ani sjednocenost, integritu tohoto myšlení (uvádí se Kierkegaard nebo Nietzsche, z nichž ovšem ani jeden se nedeklaroval jako filosof). A tak nezbyvá než se tázat: jaký význam má vůbec filosofie v život jednotlivce? A jaký má pro širší společenství?

(Písek, 080927-1.)